

Мавзу: "КРЕАТИВ ФИКРЛАШ: ТУҒМА ҚОБИЛИЯТ ЁКИ МАҲОРАТ"

ТРЕНИНГИ

Мақсад: Креатив фикрлаш компетенциясини шакллантиришда педагогик тажриба билан танишиш.

Семинар тренинг режаси:

- компетенциянинг долзарблиги ва зарурлигини аниқлаш;
- ижодий фикрлашни шакллантириш методикаси билан танишиш;
- компетенцияни ривожлантириш бўйича тавсияларни шакллантириш.

1 вазифа: *(тренинг иштирокчиларига савол билан мурожат этилди уларга ўзаро келишиб олишлари учун бир оз вақт берилиб фикрларини қисқа аниқ баён этиш шарти қўйилди)*

Ижодий фикрлаш - бу:

1. туғма истедод;
2. ижодкорлик;

1- гуруҳ: кўпгина психологлар креатив бўлиш қобилиятини ёки ижодий фикрлашни шахснинг алоҳида сифати деб биладилар, Креатив фикрлаш - муаммоларни ҳал қилишда ностандарт ёндашув;

2- гуруҳ: Пол Торренс: “Креатив фикрлаш чуқурроқ қазиш, яхшироқ кўриш, хатоларни тузатиш, мушук билан гаплашиш, чуқурликка шўнғиш, деворлардан ўтиш, куёшни ёқиш, қумда қалъа қуриш, келажакни кутиб олишни англатади. ” деган эди

3- гуруҳ: Креатив фикрлаш - янги ғояларни яратиш ва мавжуд ғояларни такомиллаштириш, муаммоларни ҳал қилишнинг муқобил усуллари излаш қобилияти.

2 вазифа: креативлик компетенциясини шакллантиришда мувофиқлик ва малакага бўлган эҳтиёж *(фикрингизни асослаб химоя қилинг)*

1-гуруҳ: Агар бола болалигиданоқ ижодий фаолиятга жалб этилса, унда изланувчан ақл, фикрлаш мослашувчанлиги, хотира, баҳолаш ва ўзини

Ўзи қадрлаш қобилияти ривожланади, ижодий фикрлаш шаклланади. Ёши билан бу фазилятлар яхшиланади.

2-гурух: Ривожланган ижодий фикрлайдиган одамлар жамиятда яхши мослашадилар, салбий ҳолатларга дош бера оладилар, қийин вазиятларда эчим топадилар, ўз имкониятларини ўз-ўзини англай оладилар, ўз-ўзини ривожлантиришга қодир.Шундай қилиб, "ижодий фикрлаш" компетенцияси долзарб, зарур ва талабга эга.

3- гурух: Ушбу вазифада аниқ жавоб бера олмади

3 вазифа: Ижодий фикрлаш қобилиятларини шакллантиришнинг методик усуллари (методларни санаб уларнинг “креативликни ривожланиради” деган фикрларини асослаб берадилар)

1-гурух:

- ақлий ҳужум, айниқса янги мавзуни ўрганишда муаммо қўйгандан кейин самарали;

- инсерт - ўқувчиларга ўтилган материал бўйича ҳаракат қилиш ва маълумотни тушуниш даражасини мустақил баҳолаш имконини берадиган четларга белгилар. Бу белгиларга қуйидагилар киради: янги маълумот (!), жуда қимматли маълумот (!!!), тушунарсиз маълумот (?), ҳайрон (v), менда бошқа натижа (-);

2-гурух:

- ижодий вазифа - энг катта ижодий потенциал ўқув вазифаларини тузиш, расм чизиш, топшириқ ва машқлар ихтиро қилиш, бошқотирмалар, бошқотирмалар, шеърлар ёзиш каби турларида мавжуд;

- мунозара – муайян муаммо юзасидан фикр алмашишга асосланган, муаммони чуқурроқ тушунишга, ўз позициясини ҳимоя қила олишга, бошқаларнинг фикри билан ҳисоблашишга ўргатади;

3-гуруҳ:

- ижодий майдонни яратиш (Д.Б.Богоявленская бўйича) - ўқувчиларга бевосита ўқув фаолиятига асосланган бошқа, янада қизиқарли, ижодий фаолиятни ривожлантириш имконияти берилади (ўқитувчи томонидан ҳар томонлама рағбатлантирилади). Бажарилаётган вазифалар атрофида, гўё бошқа, ижодий эчимлар майдони мавжуд ва ҳар бир ўқувчи у ерга "қадам" қилиб, ушбу вариантлардан, нақшлардан ва ҳоказоларни топиши мумкин.

Тренингнинг хулоса қисми: *Ўқувчиларда креатив фикрлаш компетенциясини шакллантириш бўйича якуний хулоса.*

ўқув ва когнитив фаолиятга ижодий фикрлашни ривожлантиришнинг замонавий усуллари ва усуллари кириштириш:

- ТРИЗ,
- эвристик фаолият;
- лойиҳалар усули;
- ўқувчи мақсадини белгилаш ва режалаштириш усули;
- ўқитишни ўз-ўзини ташкил этиш усули;
- ўзаро таълим усули, бу ишнинг жуфтлик (диадада ишлаш) ва гуруҳли иш (учликларда ишлаш) каби шакллари ўз ичига олади.

Ижодий фикрлашни рағбатлантириш учун ўқитувчини бошқариши керак бўлган тамойиллар:

Торренс бешлик принципи:

1. ғайриоддий масалаларга эҳтиёткорлик билан эътибор бериш;
2. ғайриоддий ғояларни ҳурмат қилиш;
3. ўқувчиларга уларнинг ғоялари қимматли эканлигини кўрсатиш;
4. ўз-ўзини ўрганиш учун имконият яратиш ва уларни рағбатлантириш;

Ўқувчида ушбу компетенцияни шакллантириш бўйича таклифлар:

- ушбу компетенцияни ривожлантиришда муваффақиятли тажрибани кузатиш;
- стереотипларни йўқ қилиш;
- ўзаро алоқада фикр алмашиш усуллари ишлаб чиқиш;
- касбий қизиқишлар доирасини кенгайтириш;
- ноаниқ вазиятлардан қочмаслик, ечим излаш.

Модератор: Ҳурматли ўқувчилар бизга малумки кўпчилигингиз ўқиш билан бирга иш фаолияти билан ҳам шуғулланасиз, касбий фаолиятингизда ушбу компетенцияни ривожлантириш учун қандай тавсиялардан фойдаланасиз?

Юқорига қаранг +

Тренинг иштирокчиларининг жавоби:- биз ижодий фикрлашни ривожлантириш учун барча тавсия этилган усул ва усулларни ўқув ва когнитив фаолиятга кўпроқ киритамиз;

Хулоса ва тавсиялар қисми:

- Жиани Родарининг "Фантазия грамматикаси" китобини ўрганинг
- ноодатий саволларга эътиборли бўлинг;
- ғайриоддий ғояларга ҳурмат билан муносабатда бўлинг;

- бебаҳо амалиёт ёки ўрганиш учун вақт ажратинг.

Юқорида таклиф этилган тренингни барча йўналишда таҳсил олаётган ўқувчилар билан ёки педагоглар ўртасида ҳам ўтказиш мумкин. Креативлик компетенциясини такомиллаштиришда мия фаолиятини ривожлантирувчи тестлар, шу мавзудаги адабиётлар, ижодкор инсонлар билан мулоқотлар ҳам ижобий натижани беради.